Пш 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

"НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. ■ Пошт. фах 260
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга,
тромесечна: 12.40 пенга.

Год. IV. Ујвидек, петак, 11 фебруар 1944 Број 32

Жестоке борбе воде се код Априлије

Осујећени су сви покушаји продора Совјета

Критика енглеског начина вођења ваздушног рата

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

Поновни покушаји продора Совјета на Источном фронту западно од Никопоља, јужно од Кривојрога, западно од Черкасија, источно од Жашкова, јужно од Березине, у простору Витебска, северно од Невела и између Иљменског и Пејпуског Језера и у среду су пропали у тешким борбама у херојском отпору наших трупа. У простору Жашкова број разбијених непријатељских тенкова и јуришних топова 8 фебруара попео се од 58 на 113. У току живе локалне борбене активности која се развила у простору између Полоноје и Луцка један наш коњички одред смелим продором разбио је четири непријатељске чете. На појединим секторима између Иљменског и Пејпуског Језера наши одреди су се у циљу скраћења фронта према наређењу удаљили од непријатеља.

У простору око Априлије жестока борба трајала је цео дан. Тамо заузети простор очистили смо од енглеских гнезда отпора Тенковски напад непријатеља на Априлију одбили смо артилериском ватром и уништили 17 тенкова. Ваздухопловство је прошле ноћи са добрим успехом напало транспорте трупа непријатеља поред Анциа.

На јужном фронту северозападно од Касина амерички одреди су у току дана уз јаку подршку артилерије наставили покушаје продора. Напад смо у огорченим борбама одбили испред немачких линија.

Неколико непријатељских авиона бацило је у среду и прошле ноћи бомбе на места западне Немачке.

Поморске јединице, ваздушна одбрана трговачких бродова и поморска ваздушна одбрана оборили су од 1 до 10 фебруара 23 непријатељска апарата, већим делом четворомоторне бомбардере.

Нов успех немачких подморница

Берлин, 10 фебруар. (Интеринф) — Немачке подморнице потопиле су првих дана фебруара у северном делу Атлантског Океана и у Индијском Океану 9 бродова са 62.000 тона. Сем тога потопиле су и 8 теретних једрењача а један брод торпедом такође погодиле.

АМЕРИЧКИ ГУБИЦИ

Амстердам, 10 фебруар. (ДНБ) — Британска обавештајна служба јавља из Вашингтона саопштење америчког обавештајног уреда, према коме досадањи губици Сједињених Држава износе 150.478 људи.

Велике ваздушне борбе над северозападном Немачком

Јака одбрана немачких ваздушних снага

Берлин, 10 фебруар (Интериф). Веће формације америчких бомбардера извршиле су у четвртак у преподневним часовима ваздушни напад на северозападну Немачку. Том приликом је дошло до тешких ваздушних борби између америчких и немачких ваздушних борбених снага. Нападачке јединице немачке одбране су зауставили непријатељске ескадриле још ире него што су стигле до одређеног циља и присилиле их на жестоке ваздушне борбе.

Оштра критика енглеског начина вођења ваздушног рата у енглеском Дому лордова

Одговор лорда Кренборна

Лисабон, 10 фебруар. (МТИ) — Из извештаја енглеске обавештајне службе види се да се чичестерски бискуп у Дому лордова упустио у дебату са владином политиком бомбардовања. У свом говору ћутао је на нападе на грађанско становништво као и на невојничке и пешдустријске циљеве. Питао је да ли је начисто не само с тим колике непадокнадиве штете наносе већ и с тим какав ће резултат тога бити како у вези са будућим односима са народима Европе тако и са гледишта моралног дејства ове акције. У потпуној мери разумем — рекао је — да приликом напада на транспортне и ратноиндустриске центре као жртве падају и цивилна лица, али треба повући разлику између употребљених средстава и циљева који се намеравају постићи.

Говорећи о бомбардовањима Хамбурга и Берлина, бискуп је рекао: Јавно је позната ствар да је овде реч о политици уништења, а то ипак ни чињеница рата не може одобрити.

О могућности бомбардовање Рима изјавио је: Разарење римских споменика изазвало би такву мржњу која би још и тада живела када би политички и војни разлози већ одавно отишли у заборав.

Лорд Ленг, бивши кентеберијски бискуп, констатовао је да су недавни напади на такве градове као што су Хамбург, Франкфурт и Берлин прешли границу коју је досада влада и бомбардерска команда прокламисала својом политиком.

У име владе дао је оштар одговор лорд Кренборн који је одговорио да британско краљевско ваздухопловство никада није вршило чисто терористичке нападе. Смањење напада на немачке ратне производње није се могло постићи на други начин, него путем употребљених метода. Велика немачка ратна предузећа могу се неутралисати само тада ако се заустави сав живот у градовима где су она смештена и тако се потпуно онемогући да радници раде. Сигуран је да Дом неће одбити замисао бомбардовања важних места са гледишта фронта пошто већ ти градови леже на фронту.

Хелсинки демантује вести о совјетском предлогу за посебан мир

И ТАС демантује ову вест

Стокхолм, 10 фебруар. (МТИ) — Спољно политички одбор финског Парламента одржао је у среду увече седницу. Чланови владе исто тако одржали су у среду уобичајену недељну седницу министарског савета.

Према извештајима појединих шведских листова из Хелсинкиа, амерички отправник послова у Хелсинкиу 31 јануара саопштио је финском министру спољних послова усмено упозорење министра спољних послова Хала, а потом је ово саопштење са америчке стране потврђено и писмено. У Хелсинкиу се већ спроводи добровољна евакуација града. У првом реду се деца носе у иностранство. Досада је око 150 финске деце стигло авионом у Стокхолм. Организација даљег транспорта деце сада се припрема. Први воз са децом следећих дана напустиће Хелсинки.

Један шведски лист је јавио да су Руси путем совјетског посланства у Стокхолму Ставили на знање Финцима да би Совјетска Русија била вољна да се упусти у преговоре о посебном миру две земље. Ово најављивање према верзији једног швајцарског листа предато је у недељу финској влади. Финска телеграфска агенција у вези с овим изјављује да ова вест звучи неверовато, утолико пре јер је агенција ТАС демантовала вест о тобожњем совјетском покушају за мир.

Изјава Миколајчика о одлукама у Техерану

и о будућој међународној безбедности

Стокхолм, 10 фебруар. (МТИ) — Претседник пољске емигрантске владе Миколајчик дао је изјаву лондонском дописнику »Свенска Дагбладета« о односима Пољске и Русије. Он је у својој изјави рекао следеће:

Заузимање става пољске владе по овом питању потпуно је јасно. Ми немамо ништа да кријемо: у Техерану су три велике силе донеле далекосежне одлуке које се тичу и других земаља али морамо бити начисто с тим да се не може говорити о праведној демократији у оном случају ако се на међународне преговоре не позову све земље за обезбеђење заједничке сарадње. Ово важи нарочито за онај случај када се преговара о таквим питањима која се тичу непозватих земаља. Свет се не сме вратити политици народне анархије — рекао је даље у својој изјави претседник Миколајчик. Треба обезбедити један систем сигурности и створити такву сарадњу која ће моћи да зближи поједине народе. Ако не постигнемо тај циљ онда ће се сви подјармљени народи борити против овог система а то значи велику опасност за будућност света.

НАРЕДБА О ВАЗДУШНОЈ ОДБРАНИ У РУМУНИЈИ

Букурешт, 10 фебруар (МТИ) Наредба о ваздушној одбрани је модификована и према њој сваки мушкарац између 21 и 60 година дужан је два дана годишње да врши обавезну службу ваздушне одбране. Ова обавезна радна служба се може заменити и новцем. Од ове обавезне службе рада могу се ослободити војници који врше активну службу, инвалиди неспособни за рад, чланови дипломатског кора и странци који се задржавају више од три месеца на румунској територији.

Преки суд у Софији

Софија, 10 фебруар (НШТ). У Софији последњих дана преки суд претреса убрзаним поступком тужбе против оних пљачкаша који су за време бомбардовања упадали у напуштене куће или локале. У три случају су ови пљачкаши били осуђени на смрт.

———ooo|||ooo———

САД ЖЕЛЕ ДА ПРОДУБЕ ВЕЗЕ СА ФРАНЦУСКИМ ОДБОРОМ У АЛЖИРУ

Вашингтон, 10 фебруар (БТ). Према обавештењу листа „Телеграф", САД ће ускоро на ширим основама поставити везе са француским народним одбором за ослобођење. САД признају алжирски народни одбор као привремену владу Француске како би у случају инвазије могао да врши стварну функцију владе. Лист додаје да ће претседник Рузвелт вероватно дати изјаву по којој ће се политика САД модифицирати и свакој одлуци која се буде доносила у Вашингтону следиће иста таква одлука у Лондону.

———ooo|||ooo———

СОВЈЕТСКИ ЧАСОПИС О ОДНОСИМА СА ПОЉСКОМ

Стокхолм, 10 фебруар. (БТ) — Часопис »Рат и радничка класа« објављује чланак, вероватно инспирисан са званичног места, у коме улаже веома оштар протест због тврђења да би Русија имала намеру да суседне земље направи својим вазалима. Совјетска Унија не захтева интересне сфере а то јој није ни потребно, односно не жели ни једну државу да сниже на степен вазалства. Совјетска Русија жели само добре суседске односе и ради само оно што Америка и Енглеска следе. Једна Пољска са добрим пријатељским суседским односима која ће моћи да се спријатељи са Совјетском Русијом, а поред тога ће бити потпуно независна од ње, то су појмови који један другог не искључују — пише на крају совјетски часопис.

———#*#*#———

ЕНГЛЕСКИ ЛИСТ О ОПАСНОСТИ КОЈА ПРЕТИ ЛОНДОНУ

Стокхолм, 10 фебруар (БТ). „Неће ли Лондон поново доспети у фронт?" поставља питање комунистички лист „Дејли Воркер" и примећује да је ово питање после непријатељских напада извршених на јужну Енглеску и Лондон потпуно оправдано јер су ови напади били много оштрији него досадањи. Проносе се вести о томе да су у овом нападу убачене нове немачке нападачке ваздухопловне јединице. Лист примећује да се не сме заборавити да је Лондон друга полазна база фронта.

———»»»»»»ooo««««««———

ОГРАНИЧЕЊЕ АУТОМОБИЛСКОГ САОБРАЋАЈА У ШПАНИЈИ

Мадрид, 10 фебруар (БТ). Услед ограниченог увоза бензина у Шпанији је знатно ограничен аутомобилски саобраћај. Од 40.000 аутомобила који су саобраћали у Мадриду повучено је из саобраћаја 38.000.

Кроз штампу

Турска о намерама Москве

„Нојес Винер Тагблат" доноси из Анкаре: „Уређење посебних спољних и војних комесаријата у совјетским републикама изазвало је у политичким круговима Турске највеће интересовање. Упркос уздржаности турске штампе, диктиране из политичких разлога, види се ипак, при коментарисању догађаја, у многобројним чланцима турске штампе, једнодушно просуђивање унутрашњих совјетских поступака. Карактеристичан је за то један чланак о томе у званичном турском листу „Улус", где се каже: „Федеративна основна организација Совјетске Уније своди се на време када се још Лењин надао бољшевизирању Европе, и у једној федертаивној организацији совјетске државе гледао повољан предуслов за учлањење совјетизиране Европе у оквир Совјетске Уније. Тек кад се те Лењинове наде нису испуниле, у Совјетској Унији је јаче наглашен централизам. Ако се сада федеративан карактер Совјетске Уније централизовањем комесаријата за спољне послове и одбрану поново подвлачи, и поједине совјетске републике стављају у улогу доминиона, онда Москва за те организаторске промене бесумње скопчава важне намере и наде, пре свега наду на лакше учлањење нових државних савеза у Унију." Ти и слични коментари дају наслутити — додаје бечки лист — да су с турске стране провидели скривену намеру Москве да привидном реорганизацијом створе предуслов за апсорбирање нових држава."

*

„Мађаршаг" наводи, према „Базлер Нахрихтен", да московска „Известија" оштро нападају Финску. „Против Финске започиње борба пуном снагом — пише лист — а Хелсинки ћемо разорити". „Дописник швајцарског листа примећује — пише „Мађаршаг" — да финске политичаре, које смо имали прилике да упознамо током година, тешко да ће моћи измаћити у њиховом држању бомбе које падају на Хелсинки. На финске државнике, чија су срца целог живота била управљена на запад, запело да је већи утисак начинио најновији позив државног секретара Кордела Хала. Садржина његове ноте била је у Стокхолму позната још пре више дана. Очигледно је да је нота покренула стокхолмске листове да заузму становиште уз фински посебан мир. Све су очи сада уперене на два државника, од чије одлуке зависи даље држање Финске. Једно је Танер, одлучни вођа социјалдемократске странке, који је досад имао одлучна утицаја на већину у финском парламенту, а други је маршал Манерхајм, чију реч ће финска војска слушати у свима околностима. Међутим евакуација Хелсинкија тече убрзаним темпом. У Стокхолму се воде преговори о смештењу већег броја финске деце у Шведску".

*

„Пешти Хирлап" пише у односу на Источни фронт: „На тежиштима источног ратишта беспрекидно трају снажне борбе, а на неким секторима се борба раширила чак и на већа подручја. По немачким саопштењима, засад је у првом реду обраћена пажња на борбу на јужном крилу. Руско ратно вођство жели по сваку цену да примора далеко на исток истурене немачке мостобране и секторске линије на повлачење, и да главни фронт помери према западу. О немачкој одбранбеној тактици сазнају у Берлину да је систем одбране у дубини фронта досад одговарао очекивањима врховне команде. Кад су, наиме, поједина угрожена подручја, изложена скоncентрисаној непријатељској ватри — као и код Никопоља — повучена из непосредне одбранбене линије, противнапади из припремљених положаја проузрокују губитке нападачу. Према саопштењима са надлежне немачке војне стране, ратне операције које су сада на истоку у току могу донети Совјетима евентуалне нове знатне добитке у територији, али углавном се општа ситуација — како веле — у крајњем формирању развија према немачкој замисли".

„Нестер Лојд" доноси из Фиренце: „Градови Тоскане падају, од два месеца на овамо, један за другим као жртве бомбардерских напада Англо-Американаца. Ареко, Сијена, Пистоја, Емболи, Поћибонзи, Инпа за и други градови претрпели су непакидиве штете, или леже већ великим делом у праху и пепелу. У Пистоји су више готских палата из 13 и 14 века, које у историји тосканске архитектуре заузимају почасно место, само још гомиле рушевина. Око трга градске куће у Пистоји, који већ седам столећа отеловљава средњевековни свет, гомилају се брегови рушевина. У Емболију, који се мирно огледа у водама Арна, сравњене су са земљом читаве улице, и разорена чувена фабрика стакла и порцелана. У Сијени, бисеру Тоскане, је међу осталим најзначајнија фабрика мајолике нагним поготком распрштена у парампарчад. У Ареццу, родноме месту највећег италијанског песника Петрарке, и многих великих уметника, разорена је кућа где се Петрарка родио, и његов музеј. Разорен је и музеј најређих порцеланских збирки Италије, а целе улице са прастарим, карактеристичним грађевинама сравњене су са земљом. У Пизи је бомбама тешко оштећен чувени романски Кампо Санто, који лежи преко од Кривог торња".

Изјава бугарског министра унутрашњих послова о проблемима земље

Софија, 10 фебруар. (НШТ) — О опепељењу Бугарске од Немачке не може бити ни говора, — изјавио је бугарски министар унутрашњих послова Христов на зборовима које је одржао у градовима Габрово и Севлево. У тим говорима он се позабавио унутарњом и спољно-политичким ситуацијом. Бугарска ће продужити своју досадању политику, верна уговору склопљеном са Савезницима. Говорећи о Турској, министар је изјавио да се Бугарска са овом суседном земљом налази у непромењено добрим суседским односима. Ни једној бугарској влади није била намера окупирање страних територија али ће Бугарска своју сопствену земљу одбранити. Звезда Бугарска и даље блиста на небу и бугарски народ ће моћи ускоро да прослави победу. Али дотле цела земља треба да буде сложна. Догађаји ступају у одлучујући период и нико нема права да буде дефотиста. Рат се неће извојевати на бугарском подручју. Непријатељ ће Бугарску напасти само у оном случају — рекао је министар — ако буде веровао да је унутарње јединство поремећено, али до тога никада неће доћи јер је народно јединство чврсто.

Погрешне су претпоставке непријатеља да ће помоћу ваздушног терора моћи у Бугарској да изазове хаос. Отпорна снага бугарског народа из дана у дан се појачава. За време последњих ваздушних борби бугарски авијатичари су пружили сјајан пример своје храбрости, које је равна са држањем копнених трупа, које се показивало у ранијим ратовима.

Министар је затим коментарисао непријатељско тврђење према коме се жетвени принос Бугарске односи у Немачку. Ово тврђење је пука измишљотина. Говорећи о непријатељима унутрашњег фронта, министар је изјавио: ма ко да покуша да растури овај фронт, биће строго кажњен за тај покушај без обзира на каквим чином располаже. На крају свога говора министар је бугарски народ позвао да заузме јединствени и сложан став.

Совјетска штампа и даље напада Финску

оптужујући је за империјалистичке намере

Цирих, 10 фебруар (БТ). Совјетска штампа наставља своју кампању против Финске. „Правда" свој јучерашњи уводни чланак посвећује Финској и између осталог пише следеће: „Бомбардовање Хелсинкиа је само прва проба за даље страшније и грозније нападе". Совјетски лист затим тврди да Финска има велики апетит јер поставља захтеве у погледу Лењинграда, језера Ладоге и Онјега. Лист у ироничној форми пише о изјави финских фактора да се финске границе бране од руске инвазије и наглашује да није далеко време када ће моћи на своју сопствену штету да искусе да је руска Црвена војска у стању да брани руску границу чак на линији Хелсинкиа.

Кертин прориче крај рата још ове године

Лисабон, 10 фебруар. (МТИ) — Аустралијански министар претседник Кертин — како јавља британска обавештајна служба из Канбере — изјавио је у среду у парламенту да ће европски рат још ове године бити завршен.

УСКОРО ЋЕ ЧЕРЧИЛ ДАТИ ИЗЈАВУ О РАТНОЈ СИТУАЦИЈИ

Стокхолм, 10 фебруар (МТИ). Како британска обавештајна служба саопштава, министар спољних послова Идн наговестио је на седници Доњег дома у четвртак да ће претседник владе Черчил ускоро дати изјаву о ратној међународној ситуацији. Овој изјави претседника владе следиће дводневна дебата у Доњем дому.

»ИВНИНГ ЊУС« СМАТРА ВАЗДУШНЕ НАПАДЕ НА ЗАПАДУ УВОДОМ У ИНВАЗИЈУ

Лондон, 10 фебруар. (БТ) — »Ивнинг Њус« у вези са савезничким ваздушним нападима указује на то да се савезничка ваздушна офанзива врши непрекидно из Енглеске. Ови ваздушни напади се претварају у главном у припреме за стварање другог фронта. Ван сумње је да све досадашње разне ратне операције, почев од ваздушних напада ловаца на француску обалу па до дневних напада тешких бомбардера, служе истом циљу, који је главна савезничка команда за инвазију, на челу са генералом Ајзенхауером, довела брижљиво у склад. То је скоро исти план као и приликом инвазије Савезника на острво Сицилију и на Италију а скоро је исти и ансамбл који управља оним ратним операцијама. У среду је био седми дан од како јаке америчке и британске бомбардерске и ловачке формације дневно узлећу да би наставиле своје припреме за напад.

ВЕРЗИЈА О ОСТАВЦИ ШПАНСКОГ АМБАСАДОРА У ЛОНДОНУ

Буенос Ајрес, 10 фебруар (НШТ). Радио Буенос Ајрес у уторак увече, позивајући се на дипломатске кругове, саопштио је вест да се амбасадор Шпаније у Лондону, војвода од Албе, који се сада налази у Мадриду, неће више вратити на своје место у Лондон. Његов заменик наводно биће садањи амбасадор Шпаније у Аргентини гроф Хаинес.

ТЕШКОЋЕ БАДОЉОВЕ ВЛАДЕ

Казо, 10 фебруар. (МТИ) — Према најновијим вестима из Италије, Бадољова влада бори се са великим тешкоћама.

Отворено се признаје да ће маршал бити принуђен да се повуче ако криза буде и даље трајала. Приликом последњег инцидента, када је изражено велико незадовољство против владе, била је реч о италијанским добровољцима. Ове трупе одбиле су полагање заклетве краљу. Због тога је Бадољо сматрао за потребно растурање добровољачког батаљона.

Због тога је на последњој демократској конференцији у Бариу основана антифашистичка »Јунта перманенте« оштро протестовала. Како се даље саопштава, присталице странке италијанског краља одржале су у Таренту скупштину. На скупштини је одлучено да се супротставе демократским одлукама донетим у Бариу.

Немачко ратно вођство спремно је на све могућности

Гесло Немаца: треба бити јак у одлучном тренутку

Берлин, 10 јануар. (ДНБ) — О борбама у јужној Италији саопштавају се следеће појединости. Северно од Касина поново допуњене североамеричке јединице опет су кренуле у напад на широком сектору. Немачке јуришне трупе приликом својих подухвата у близини Априлије поново су заробиле неколико стотина непријатељских војника. У вези са борбама код Касина јавља се да је амерички напад нарочито уперен против спољних квартова, северно и северозападно од града. Нападачи у борбу убацују знатне количине материјала. Немачка одбрана је непрекидне продоре америчке пешадије и пропратних оклопних трупа или све одбила или их осујетила. На немачком предпростору остало је девет разрешетаних америчких тенкова. Губици Американаца су велики.

Код нетунског мостобрана два североамеричка батаљона, који су вршили напад западно од Чистерне на суседном сектору, запео је на немачкој минској блокади. У близини Априлије немачке јуришне групе су британским јединицама отсеченим од позадине причиниле најтеже губитке. Заробљено је неколико стотина британских војника. На тај начин прва енглеска пешадиска дивизија претрпела је нове губитке. Она британска и америчка појачања, која су упућена за утврђивање сектора фронта одстрањена су од стране немачке тешке артилерије на ратишту у близини Априлије.

У близини нетунске обале један далекометни немачки топ са више погодака потопио је један британско—амерички транспортни брод. Немачка артилерија, присно сарађујући са ваздушном снагом, стално прилиљава знатне штете инвазионим трупама, како у људству тако и у материјалу.

Описујући данашњу ратну ситуацију војни сарадник ДНБ-а указује на то да се у делатности немачких трупа на појединим фронтовима показују извесна померања. Догађаји указују на то — каже он да се интересовање немачких војних кругова сада више упућује према јужном и западном делу Европе, али о неком померању тежишта немачких напора нема говора. Немачко ратно вођство предузело је благовремено потребне мере. Што се тиче расподеле снага, о томе не постоје јасни подаци, али се ипак не може отклонити утисак да је од стране Немачке извршена таква мобилизација војске за коју ни у зиму 1939—1940, ни 1941, а ни у почетку прошлога лета није било примера. Изгледа да се Немци служе геслом да се припреме за све могућности. Са тога гледишта симптоматично изгледају догађаји који су се у задње време одигравали на Источном и јужноиталијанском фронту. Немци су на истоку предали Никопољ, вероватно зато да не би своје снаге сувишно искоришћавали. Код њих је још увек меродавно начело штедње, како би у одлучном тренутку могли да ману снагу из сакупљеног вишка енергије. Изгледа да се овај тренутак све више приближује. Ако непријатељска агитација сматра из досада постигнутих територијалних добити да је овај успех данашње велике битке осигуран — следећи из неоспорних војних догађаја пружиће свету доказ о супротном. Бити јак у одлучном тренутку, то је правило које карактеристише немачке војне мере. У том погледу карактеристичан је немачки подухват предузет против Априлије. Из дуготрајног очекивања Енглеза и Американаца дошло је до немачке акције. Кеселринг је са присебношћу предао терене а колебање Британаца и Американаца дало му је довољно времена за брижљиву изградњу својих одбранбених и нападачких снага. Ако се англоамерички подухват код Нетуна сматра као главна проба за велику инвазију на Европу, у том случају ток тога подухвата не пружа много подстрека непријатељу.

Ситуацију на Источном фронту карактеришу немачки противнапади

констатују у Берлину

Берлин, 10 фебруар (МТИ). Према обавештењу са немачког војног места у вези са ситуацијом на Источном фронту, борбе западно од Никопоља и јужно од Кривојрога карактеришу још увек немачки противнапади. Ова чињеница је вредна пажње и због тога јер су Совјети до сада наглашавали да су немачке трупе које се боре код Никопоља заокружене и да се њихово уништење налази на прагу. Ове немачке трупе су сада прешле у противнапад. Између осталог Руси су јавили и то да су западно од Черкасна и источно од Жашкова немачке трупе блокиране у једној котлини. На супрот томе последњих дана тамо је било само локалних борби. У сваком случају борбе још нису завршене.

Руски услови за преговоре о миру са Финском

Стокхолм, 10 фебруар (БТ). „Морген Тиднинген" у свом извештају указује на то да би Руси сматрали као искључиво војну ствар Финске и Русије ако би се повели преговори о примирју. Томе на супрот питање коначног мира била би заједничка ствар Савезника. Ово је већ сада скренуло на себе пажњу европског одбора у Лондону. О тобожњим условима за мир шведски лист пише да би решење ових питања било актуелно тек после окупације. Хелсинки је већ обавештен о томе да Руси захтевају утврђене границе из 1940 године са том исправком да Ханге остане Финској. Томе на супрот неколико рудника никла би припало Русији. Руси су о овоме обавестили Енглезе и Американце још за време преговора у Техерану.

ЈЕДАН СОВЈЕТСКИ ДЕМАНТИ

Цирих, 10 фебруар. (БТ) — Московски радио саопштио је један демантн агенције Тас који је издат у вези са једном вашћу шведског листа »Дагес Нихетера«. У овом извештају је било говора о томе да је у Софију стигло више совјетских официра како би сарађивали са тамошњим совјетским војним аташеом. Лист је додао још и то да је то симптом промене односа између Бугарске и Совјетске Русије. Према московском радиу, агенција Тас је овлашћена да саопшти да су ова тврђења произвољне измишљотине.

РУЗВЕЛТ ЋЕ СЕ КАНДИДОВАТИ

Вашингтон, 10 фебруар. (БТ) — Дипломатски дописник »Ексченџ Телеграфа« јавља: После детаљне опене свих проблема у вези са четвртом кандидацијом Рузвелта, данас се са великом вероватноћом, чак сигурношћу, може претпоставити да ће се Рузвелт и четврти пут кандидовати.

ЗАМЕНИК ШЕФА ЕНГЛЕСКОГ ГЕНЕРАЛШТАБА ПРОТИВ ПРЕТЕРАНОГ ОПТИМИЗМА

Амстердам, 10 фебруар. (ДНБ) — Подмаршал Нај, заменик шефа генералштаба — како јавља британска обавештајна служба — осудио је чудан оптимизам који се на равним странама може приметити у Енглеској. Многи мисле — рекао је — да се рат може сматрати добијеним. Не могу замислити већу грешку од тога да неко на основу таквог схватања управља својим радом. Једина основа коју би добро могли израдити, бар уколико је реч о војсци, је баш супротно схватање: да пред нама стоје оштре и крваве борбе и да имамо посла са одлучним противником.

Да ли Турска од Бугарске тражи евакуацију Тракије?

Непотврђена вест о прикључењу Турске англосаксонском ставу

Будапешта, 10 фебруар (МТИ). У бугарским политичким и дипломатским круговима са великим запрепашћењем примљена је непотврђена вест која је стигла у Софију, а према којој се Турска прикључила англосаксонској жељи да Бугарска евакуише Тракију. С обзиром на то да ова вест са званичне стране није потврђена, у меродавним бугарским круговима уздржавају се од заузимања било каквог става о овом питању. У бугарским политичким круговима такође се с великом резервом третира питање у погледу срдачних односа између Турске и Бугарске.

ШПАНИЈА

Шпанија (на шпанском језику »Еспања«) је главна држава Пиринејског полуострва. Она обухвата унутрашњи планински део полуострва, северо-западну обалску брдску област Галицију, Астурију и област Баска, на северу — слив реке Ебра све до гребена Пиринеја, источну област Каталонију, Валенсију и Мурчију, на југу Андалузијску низију са Сиера-Невадом и осим тога групу Балеарских и Канарских острва.

Хидрографија: Реке Дуеро, Тахо, Гвадајана, Гвадалкивир и Мино утичу у Атлантски океан, док Ебро и Јукар у Средоземно море. Клима: у шпанским областима у сливу Ебра — лети врућа, зими хладна и доста сува. У Галицији — Астурији — мека и влажна, на источној и јужној обали — топла. Површина државе је 504.712 кв. км. (без Канарских острва). Колоније (Шпанска Мароко, Западна Сахара, Шпанска Гвинеја) заузимају површину од 140.000 кв. км. Државно уређење: Шпанија је ауторитативно уређена држава, на челу које стоји поглавар (каудељо) Франко, који је уједно министар-претседник и генералисим. Престоница државе је Мадрид (1 милион 48.000 становника). Земља има 25 милиона становника (Шпанаца, Каталонаца, Галицијаца и Баска. У колонијама има 984.000 ст. Пре рата вршило се јако исељавање нарочито у Јужну Америку. Државна вера је католичка. Од важнијих градова су Барцелона (1,148.000 становника), Валенсија (353.000), Севиља (289.000), Малага (204.000), Сарагоса (189.000), Билбао (176.000), Мурчија (166.000) и Гранада (125.000).

У држави је развијена земљорадња. Нарочито се гаји пшеница, маслина, виноград и јужно воће. Шуме дају племенито кестење и плуту. На југу успева шећерна трска. Знатан део становништва се бави сточарством, у главном гајењем оваца (чувена раса »Мериносе«-оваца) и коза. На северо-западу има и бивола. Од значаја је и рударство: добија се живa, гвожђе, олово, цинк, волфрам, бакар, камени угаљ и калијумове соли. Индустрија је развијена у Каталонији и на северу. Железничких пруга има у дужини од 16.800 км. Реке су пловне само на југу (Гвадалкивир). Из земље се извозе углавном поморанџе, вино, маслиново уље, поврће, сирови бакар, олово, дрво и плута. Увозе се пак највише: хемијски производи, петролеј, памук, жито и машинерије. Просвета: у земљи постоји обавезна основна настава, има 11 универзитета, 3 техничке високе школе, као и велики број трговачких и стручних школа. Војска: Постоји општа обавеза служења у војсци. Стални кадар у миру износи 120.000 људи, а у рату се мобилише до 2 милиона војника.

Кратка историја: Ибери и Келти били су најстарији становници ове земље. У III веку после Христа она је већим делом доспела под картагинску, а од II Пунског рата — под Римску власт и сва је била романизирана. У V веку после Христа господари Шпаније постали су Вестготи, али напослетку су се и они претопили у романско становништво. Њихова држава подлегла је 711 мухамеданским Арабљанима, који су у Кордови основали свој Калифат. У том времену су се на северу Шпаније формирале мале хришћанске државице: Астурија, Навара, Каталонија, Арагонија, Кастилија и Португалија. Док се Португалија претворила у сасвим самосталну државу, на осталом делу полуострва све више су се развијале, у сталним ратовима против Арабљана и Мавара, краљевине Арагонија и Кастилија. Браком Изабеле Кастилијанке и Фердинанда Арагонског биле су обе краљевине 1469 уједињене у заједничку шпанску државу. 1492 покорила су оба владара последњу Маварску државу — Гранаду. Њихов наследник је био хабсбуршки краљ Карло I, као немачки цар Карло IV, који је такође заузео и Холандију. У рату са Француском, добила је Шпанија 1503 Напуљ и Сицилију, 1535 Милано, и с тим и превласт у Италији. Истовремено су шпански »Конквистадори« створили велико колонијално царство у Америци. И Филипини су постали шпански. За време Карловог сина Филипа II (1556—98) Шпанија је постала строго католичка земља — колевка реда Исусовца за целу Европу — сила која је била против Реформације. Али северна Холандија извојевала је у дугим борбама своју независност. У рату са Енглеском 1558 била је уништена Шпанска Армада. Филип II (1580—81) уједињио је Португалију са Шпанијом, али после његове смрти настало је опадање државе. 1640 одвојала се Португалија и до 1678 Шпанија је изгубила у корист снажније Француске, важне граничне области. 1700 изумрли су шпански Хабсбурзи. Њих је наследила грана француских Бурбона. После Ратова за Шпанско Наследство, Белгија и дотадање шпанске провинције Италије одвојиле су се. Краљ Карло III истребио је 1767 језуите. 1810—24 изгубила је Шпанија своје колоније у Америци. Несрећним ратом 1898 изгубила је Кубу, Порторико и Филипине — своје последње драгоцене колоније, у корист Сјед. Држава. 1904, у тешким борбама са Кабилима, добила је у замену Сев. Мароко. После абдикације краља Алфонса XIII (1931), Шпанија је постала демократска република. Каталонија је била добила своју самосталност. Револуционарне мере левичара изазвале су 1936 устанак генерала Франка, који је имао иза себе Италију и Немачку. После крвавог грађанског рата, марта 1939 земља је уједињена под његовим вођством. 1939 у мају иступила је Шпанија из Друштва Народа. У садањем рату није учествовала и 1940 проглашила се за »незаратену силу«.

Статистичким подацима утврђено је да је град Ујвидек у току 1943 г. посетило 42.645 странаца

Од којих је 4.388 било страних држављана

Градско туристичко одељење за промет странаца на чијем је челу градски културни саветник г. д-р Палош Карољ објавило је статистику промета странаца у Ујвидеку у току прошле године. Из тих подтатака се види да је, иако се налазимо у тешким ратним временима, у 1943 г. био велики промет странаца у Ујвидеку. Град Ујвидек у току прошле године посетило је свега 42.645 лица и она су провела у граду укупно 79.585 дана. Од лица која су се издржавала односно боравила у граду било је 4388 страних држављана. Они су провели у граду 10.337 дана: 38.557 држављане Мађарске посетило је град Ујвидек и боравило у њему 79.258 дана. Страни држављани су просечно потрошили у граду 28 пенга на дан док остали само 18 пенга дневно. Странци који су посетили град и боравили у њему по држављанству се деле: 2057 немачких држављана, 767 лица из Србије, и Француза, 45 Италијана; 975 Хрвата, 2 Финца, 2 Румуна, 2 Данца, 8 Бугара, а остали странци су из разних других држава. У овом броју не налазе се војна лица која су овде боравила односно пропутовала кроз град него само приватна лица т. ј. само трговци, туристи и званична лица.

Власник шпедитерске радње у Сабадки осуђен на 7 месеци робије

Сабадка, 10 фебруар. — Окружни суд у Сабадки јуче је узео у претрес кривичну ствар Михаља Мајора, власника шпедитерске радње, који је оптужен за проневеру 34.000 пенга на штету ИБУС-а у Будапешти.

Мајор је био претставник ИБУС-а у Сабадки и у том положају он је вршио наплату превозних трошкова као и пузећа на рачун ИБУС-а. У смислу уговора Мајор је био дужан да истог дана уплати наплаћену своту у корист Ибуса поштанским чеком, али Мајор је само неколико месеци радио правилно. Касније је наплаћивао велике своте, намешао са својим новцем и купио је коње, кола, сточну храну и друго за своје предузеће.

Крајем октобра прошле године ИБУС је извршио запредаи преглед обрачуна и нађен је мањак од преко 50.000 пенга. Мајор је одмах уплатио 6.000 пенга, па је за кратко време дао још 10.000 пенга молећи да га не пријаве. Предао је и меницу на преко 34.000 пенга с тим, да ће је у одређеном року откупити, али то није учинио и због тога је Ибус поднео пријаву против њега.

На суђењу је испрва поricao да је извршио проневеру, али је најзад признао све. Признао је да је вршио набавке за предузеће и да је при томе употребио и Ибусов новац.

Суд је саслушао два чиновника Ибуса, па је после речи државног тужиоца г. д-р Хаберла и одбране г. д-р Ренђела донео пресуду којом је Мајора осудио због дела злочина проневере на 7 месеци робије.

Тужилац се жалио због пооштрења казне, а оптужени се жалио због тога што је уопште осуђен.

— **Разделиће се хиљаду радничких кошуља у Сабадки.** У оквиру пољопривредне радничке акције за снабдевање у току фебруара разделиће се упутнице за куповање 1000 радничких кошуља. Земљорадници могу да се јаве код господарског надзорништва у градској кући уколико су раније требовали кошуље.

Од 5—13 јануара

Госпођица са гране...

(ÁGKÓLSZAKADT ÚRILÁNY)

Весела игра

Толнаи К., Хајмаши М. и Михаљи Е.

ПЕТАК, 11 ФЕБРУАР 1944

— **Три Јерарха у Саборној Цркви.** Пева Хор Саборне цркве. Диригент проф. г. Милутин Ружић. Велика јектенија — Тајчевића, Слава — Остојића, Свјати Боже — Добри Христова бр. 3, Алилуја и даље — Добри Христова, За мртве — Пашћана, Херувимска песма — Станковића, Оца и Сина — Смирнова, Канон евхаристије — Старорускога, Тебе појем — Топаловића, Оче наш — Смирнова, Причасно: Коњ славен — Бортњанског, Завршно — Бортњанског бр. 2.

— **Служба Божја на св. Три Јерарха у Успенској цркви.** Служба Божја почиње у 10 часова. Поји хор Занатлиског друштва „Невен". Диригент г. Ђорђе Шијаков.

— **На Света Три Јерарха о слави Алмашке цркве.** Света Архијерејска литургија почиње у 9 часова (први пут звони у пола 9 часова) Пева хор Ратарског црквеног певачког друштва. Диригент г. Милош Башић.

— **Министар за народну одбрану у Сабадки.** Министар за народну одбрану г. др. Антал Иштван доћиће ускоро у Сабадку. Ово је саопштио велики жупан г. др. Рек Андор на јучерашњој седници Управног одбора градског већа.

— **Велики жупан г. д-р Деак отвориће антибољшевичку изложбу у Ујвидеку.** У суботу, 12 фебруара, у 12 часова у подне у великој сали хотела Сабадској отвориће се противбољшевичка изложба. Изложбу ће отворити велики жупан г. д-р Деак Лео. Изложба ће бити отворена 10 дана, сваки дан пре и по подне.

— **У понедељак одржаће се седница Градског управног одбора.** Велики жупан г. д-р Деак Лео сазвао је за понедељак, 14 фебруара у 11 часова пре подне, у малој сали Градске куће, седницу Градског управног одбора. На дневном реду је градоначелнички извештај. Поред тога биће поднесени извештаји финансијског директора, извештај школског надзорника, државног тужиоштва, градског физиката, градског економата, полиције и ветеринара.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 7—13 фебруара

Бравурозни авијатичар

Весела игра

Рели, Жорж Грем и Моника Ролан

Бојно гађање

ОБЈАВА

На дан 29 фебруара, од 7 часова изјутра до 17 часова, пешадиска чета жандармериске школе у Ујвидеку вршиће бојна гађања на терену источно од Дунавца. Угрожени терен припада општини Кађ. Дозвољен је саобраћај путем који води за Тиасакалманфалву, Фелше и Алшокабол. На дунавском насипу — колски саобраћај је забрањен.

По овлашћењу градоначелника

Д-р Палош Кароњ

саветник.

—ooo●ooo—

† Ђура Адамовић. Прексиноћ је у својој граду, после краће болести, преминуо у 75-ој години живота угледни трговац Ђура Адамовић. Пок. Адамовић је члан наше старе угледне породице Адамовића, син покојног Александра Адамовића, познатог нашег трговца и виноградара, који је био један од првих, који је наше виноградарство подигао на завидан ниво. После катастрофалне филоксере у Срему, он је био први, који је увео америчку винову лозу као подлогу за нашу домаћу лозу и на тај начин допринео спасавању сремског винограда. Пок. Ђура сарађивао је са својим оцем и као такав уживао леп углед у грађанству. Са пок. Ђуром Адамовићем силази у гроб један члан наше угледне старе српске породице, брат г. д-р Стеве Адамовића, б. претседника Адвокатске коморе. Оплакује га многобројна родбина. Сахрана пок. Ђуре Адамовића обавиће се данас, у петак, у 11 часова пре подне, из капеле на Успенском гробљу у породичну гробницу.

— **Поздрав.** Хонведи из Сомбатхеја: Аврамов Гојко, Ошове; Радић Ђорђе, Шајкашсентиван; Пушкаров Александар, Шајкашђерђ, Загорчић Раша, Кабол; Мијатов Витомир, Николић Паја, Попов Радивој, Ошове; Мајић Вадоје, Стричевић Вујадин, Зомбор; Дојић Ока, Зомбор; Ботић Мирко, Окер; ПароШки Вересла, Станојков Милош, Попов Гојко, Урсајтенан; Томић Шандор, Димитријевић Јоца, Павлов Пера, Станковић Светозар, Ујвидек; Керавица Јован, Панцед; Мајстушковић Милан, Кула; Чанић Гавра, Обеча; Сегединац Борисој, Фелшекабол; Вујков Рада, Кафол; Пандуров Здравко, Голочорбин Драги, Зарупски Никола, Нинков Милан, Арсенин Здравко, Силбач; Мелошев Сава, Шајачки Илија, Вулетин Пера, Опаланка; Бакалић Милутин, Хоргош; Радојчин Станко, Бачтоварош, Дамић Стева, Продановић Раша, Дерње; Мелошев Жарко, Јовановић Момир, Сентамаш; Рајнић Јоца, Алшокабол, Пејин Миливој, Ђурић Гојко, Осиваш; Цигурски Владимир, Турје; Павков Стеван, Стапар; Проданов Трива, Лилиомош, Бојачић Јока, Мокор и Николић Сава, Бороц, поздрављају своје родитеље, рођаке, познанике и пријатеље.

— **Градски управни одбор у Сабадки против лоших филмова и позоришних комада.** На јучерашњој седници Управног одбора града Сабадке евангелички свештеник г. Шоштарец Ференц говорио је о ниском културном и моралном нивоу филмова и позоришних комада. Он је нагласио да последњи филмови и позоришни комади имају врло лош и експлозиван утицај на девојке, које долазе са села у град да служе. Оне не виде на филмовима глорифицирање породичног живота, већ — нерада. Велики жупан г. др. Рек је изјавио да је он потпуно слаже са говорником и позвао га је да на првој седници Градског већа поднесе писмени предлог у овој ствари, како би га послали влади, да она са своје стране предузме енергичне кораке против ових лоших филмова и позоришних комада.

— **Провалник коме не треба плен.** У Сабадки је у току прошле ноћи непознати крадљивац извршио две провале. Он је провалио у стан Ердељи Ференца, Иштван улица 2 и у канцеларију Беркеша, Хорти Миклош улица 13. И на једном и на другом месту провалник је имао прилике да однесе велике вредности, али је украо на једном месту само 10 пенга, ма да су паре лежале у благајни пред његовим очима, а на другом месту украо је тако ђе безначајну своту, ма да је могао са богатим пленом да се удаљи из канцеларије. Полиција води свестрану истрагу за овим чудноватим провалником

— **Покрао свог шукара — осуђен на робију.** Серенче Мартон, молерски помоћник, стар 44 године, извршио је на Нову годину провалу у стан свог шурака Хакнер Рудолфа, пекара. Украо му је храну, вина и одело у вредности од преко 1200 пенга. Суд га је казнио са шест месеци робије, а три Циганке, које су учествовале на гозби коју је Серенче приредио од украђених ствари, казнио је новчано. Пресуда је правомоћна.

— **До сада у овом рату било је 6 милиона погинулих.** МТИ јавља из Стокхолма, да је према једној вести „Афтонбладета" из Њујорка, у Америци објављена статистика жртава овога рата. Према подацима, у овоме рату до сада било је 6 милиона мртвих према 7.5 милиона мртвих у прошлом рату

— **Обустављен телеграфски и телефонски саобраћај са Аргентитом.** Генерална дирекција пошта извештава, да је до даљег обустављен телефонски и телеграфски саобраћај између Мађарске и Аргентине.

— Нов железнички мост код Ујвербаса предат саобраћају. Мост који се налазио на Каналу Ференц у близини Ујвербаса, а који су југословенске трупе за време повлачења бациле у ваздух, замењен је новим железничким мостом. Овај мост предат је саобраћају.

— **Шест месеци затвора због једне трамвајске карте.** Пред пештанским судом одржао је суђење Шомођи Леу, надничару, који је био оптужен због несвакодневног дела. Наиме, он је оптужен да је искористио употребљену трамвајску карту са којом се возио трамвајем, али је приликом контроле утврђена превара. С обзиром да је окривљени већ раније био кажњаван због сличних дела, суд га је казнио са шест месеци затвора.

— **Не купуј крађене ствари.** Окружни суд у Сабадки осудио је јуче Војислава Човића бачварског помоћника на месец дана затвора због крађе на штету свог послодавца Крикс Андраша. Истом пресудом кажњен је са месец дана затвора, 100 п. новчане казне и губитком часних права у трајању годину дана Рајс Адам, јер је купио од Човића украђене ствари иако је морао знати да све то потиче из крађе. Пресуда није правомоћна. — Беркеш Петер фризерски момак напао је једног редара маказама. Суд је констатовао да је оптужени Беркеш ограничене душевне способности, па га је казнио само са 100 пенга новчане казне. Пресуда је правомоћна.

— **Питање снабдевање у Сабадки.** Управни одбор града Сабадке одржао је седницу. На свој су поднесени разни извештаји, већином извештаји о извршеним обавезама о предаји вишка. Утврђено је да су поседници у Сабадки извршили своју дужност што се тиче предаје вишка пшенице, али маст и кукуруз још нису предали. Референти су саопштили да су из Сабадке послали знатну количину сланине и масти у пасивне крајеве, где се производи дрво, али ни ова рекомпензација није убрзала лиферовање дрва за Сабадку. Саопштено је да је министарство за јавно снабдевање смањило контингент свиња за Сабадку од 900 комада месечно на 450 комада свиња. Од ове количине градска апровизација добија месечно око 180 метара масти, док је потреба за 45 метара месечно већа Досада је ова разлика изједначена из залихе, која је резервисана код Ханђе, али и она се већ нагло троши и нестаће, тако да ће у Сабадки давати у будуће на карте један део свињске масти и један део биљне масти

— **Велике снежне мећаве у Ердељу.** Листови јављају, да је последњих дана у Ердељу завладало право зимско време пропраћена великим снежним мећавама. Због тога је морао бити на многим линијама обустављен аутобуски саобраћај.

— **Италијански емигранти враћају се у Рим.** Како МТИ јавља из Рима, ових дана вратило се из Швајцарске у Рим око 6800 емиграната, који су приликом преврата у Италији побегли у Швајцарску.

— **Шведска данас заступа интересе шездесет земаља.** Као што је објављено, Шведска је ових дана примила да заступа аргентинске интересе у Немачкој и Јапану. Истовремено, примила се да заступа и грчке интересе у Немачкој, које је до сада заступала Аргентина. На тај начин Шведска данас заступа интересе укупно шездесет земаља, док је у првом светском рату заступала интересе свега десет земаља.

— **Умро је градски баштован града Ујвидека.** У четвртак по подне уз велико учешће грађанства сахрањен је Чите Михаљ, пензионисани градски баштован. Покојник је низ година био у служби града.

— **Због покушаја подмићивања званичног органа осуђена на месец дана затвора.** Жена Василијев Шандора рођ. Вујић Марија домаћица из Ујвидека одговарала је пред кривичним сенатом због покушаја подмићивања званичног органа. Она је у јесен прошле године чекала у реду пред Апровизационим звањем. Била је врло нервозна јер није дошла на ред и понудала је једну пенгу дежурном полицајцу који је држао ред да би је одмах пустио унутра. Полицајац је поднео пријаву против ње и данас је она пред судом изјавила да није имала намеру да подмити стражара, само је то учинила из шале. Међутим, доказним поступком утврдило се да је она заиста понудила новац полицајцу те је због покушаја подмићивања званичног органа осуђена на месец дана затвора. Суд је узео у обзир олакшавајуће околности те је њену казну условно на 3 године

— **Неће се моћи више телефонирати на рачун странке која се позива.** Министарство трговине и саобраћаја донело је одлуку, по којој се од 15 фебруара укида досадања пракса, која је омогућавала да се у међуградском телефонском саобраћају могла позвати странка, а да се са овим разговором оптерети рачун странке која је позвата. Према томе, од 15 фебруара онај који даје телефонски позив мора исплатити телефонски разговор.

— **Од земљотреса у Анатолији било је 4700 мртвих.** Према вестима из Цариграда, приликом последњег катастрофалног земљотреса у Анатолији, поред велике материјалне штете, било је округло 4700 мтрвих људи.

— **Изгубљен новчаник.** 8 о. м. у Балатон ул., изгубљен је новчаник Моли се поштени налазач да легитимације и кључеве преда у д-р Бардоши Ласло улицу г. Фајгту Јовановићу, власнику обућарске трговине.

—ooo|||ooo—

Личне ВЕСТИ

Милоје Љ. Арсин поново је отворио своју адвокатску канцеларију у Ујвидеку, Мусолини ул. бр. 21 [illegible]

Помен

Извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике да ћемо нашој непрежаљеној и никад незаборављеној мајци

КАТИЦИ З. ВИДИЋ

рођ. Пезалица

давати шестонедељни помен у суботу, 12 о. м. у 11 часова пре подне на св. православном гробљу у Шајкашлоку.

Шајкашлок, 8 фебруара 1944 год.

ДО ГРОБА ОЖАЛОШЋЕНЕ:

кћи: Зорка, унуке: Катица и Крунислава

517

Петао и сунце

— БАСНА —

Петао је био прекрасан. Имао је велику црвену кресту, и поносан реп, и најрадије је стајао на врх буњишта, где су га коке и пилићи гледали с дивљењем.

— Ја одређујем живот — рекао је петао. — Ако ја не кукуричем, сунце се неће родити, и онда неће моћи ништа да расте, све ће да изгладни и да се смрзне.

Једно жутокљуно пиленце није то хтело да верује.

— Ја ћу то и да докажем! — љутио се петао што му се не верује. — Ето сутра пред зору нећу кукурикати, сунце се неће појавити, и ти, дрско пиленце, црknućeш од зиме, а то нека ти буде казна.

Кад је почело да свиће, петао је сакрио своју главу под крила и кљун и очи држао је затворене.

Није кукурикао, — али се сунце ипак родило и засјало као обично.

— Неко је прислушкивао моју песму и њоме изазвао сунце — повикао је петао, и поноситим кораком попео се на своје буњиште.

*

Не прецењуј своје врлине, да не будеш смешан.

Зец, кељ и ловац

ЗЕЦ БИ НЕШТО ЈЕО
— ТО МУ ЖИВА ЖЕЉА —
ПА НАМЕРНО СЕО
УЗ ГЛАВИЦУ КЕЉА.

У ТОМ ЛОВАЦ СТРОГО
ПУЧЕ — БЕЗ ПРЕЗРЕЊА,
ЈЕР ОН ВОЛИ МНОГО
ЗЕЧИЈЕГ ПЕЧЕЊА.

КЕЉУ НА ТО ЛАКНУ,
КАМЕН С ДУШЕ СВАЛИ,
ПА ГЛАВИЦОМ МАКНУ,
ПРАВДУ ДА ПОХВАЛИ.

АЛИ — ВРАГ МУ БАБИ! —
ЕТО КОЊИ ЗНАЦИ:
И КЕЉ ЛОВАЦ ЗГРАБИ,
ПА У ЛОНАЦ БАЦИ!

ЈЕДНЕ ЗЕЧЈЕ КОСТИ
ГЛАС СЕ СИТАН ЧУЈЕ:
»Е, БАШ БОГ ДА ПРОСТИ! —
ПРАВДА ПОБЕЂУЈЕ!«

Браца Жарко

Узвишено поштовање

У старо време људи су на својим имањима држали Црнце као своје робове. Једаред се деси да робови једнога газде побегну у шуму, да тамо слободно живе. Али их тамо набрзо пронађоше, и све их осудише на смрт.

Пошто није у близини било делата, који извршује смртне казне, газда се обрати Црнцима и рече:

— Ко од вас пристане да повеша своје другове, томе ћу опростити живот.

Али, од Црнаца се нико није јавио.

Тада се газда обрати своме робу који није био осуђен, и изда му заповест:

— Имаш да обесиш своје другове. Ако то не учиниш, платићеш главом!

Роб оде у своју колибу, узме секиру и отсече себи десну руку. Затим се врати, стане пред газду и рече поносито:

— Аjде ме сад, газда, натерај да повешам своје другове!

Прибележио:
ЛАЗАР БОРОЦКИ
уч. I р. грађ. школе
Опаланка

ДЕЧЈА ПОШТА

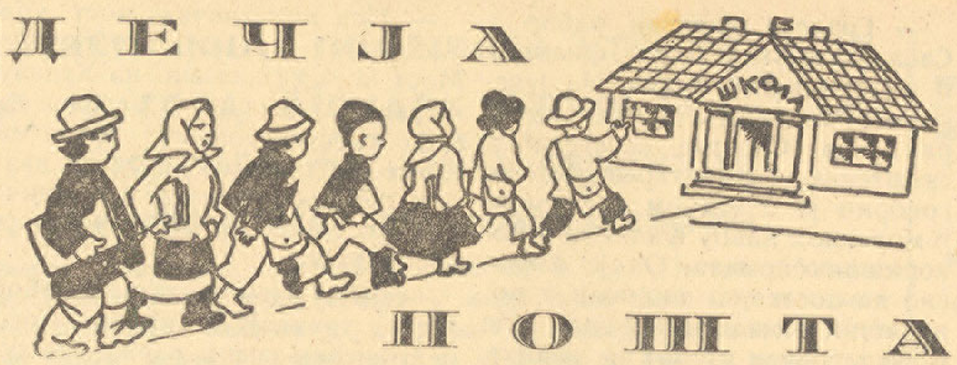

МИЛЕТИНА СРАМОТА

Отац се враћао из шетње. Док је био још на другој страни улице, спази пред својом кућом свога синчића Милету, како се окомио на неког малог дечка, још мањег и слабијег него он. Тај дечак је управо долазио из школе. Милета је искочио пред њега и почео га немилосрдно тући великим штапом, који је нашао негде у шупи. Јадно дете је врискало, али узалуд. Милета га је тукао и даље, делио му је ударце бесомучно, што је јаче могао.

Поред оца, који је све то са пренераженњем посматрао, стајао је неки повећи ђак. Обе руке је држао у џеповима од чакшира, и са задовољством је посматрао призор преко пута — како Милета бије оно дете.

— Слушај! — рече отац овоме ђаку. — Добићеш пенгу, — хајде претрчи преко и добро излемаj онога дечака што бије оног другог, слабијег. Кажи му да то чиниш због тога што он туче оног малишана. А затим одмах кидни, чим га добро излемаш.

За час тили било је извршено оно што је отац тражио. Ратоборни Милета добио је добре батине по леђима, како је само могло бити. Тата је из прека добро гледао да га не превари онај дечак, којем је био поштено платио за ове батине. И, није се могао пожалити. За свој новац био је услужен како треба.

Ђак је затим одмах побегао, као што је било договорено. Тата се онда одмах нашао пред кућом и почео своме синчићу да брише горке сузе, и да му доводи у ред одело.

— Јадни мој мали! — рекао је отац. — Сад ћу ја да повијам оног безобразног мангупа. Видећеш, добро ћу га удесити. Зар тај клипан да бије дете које му ништа није скривило! Два пут је већи од тебе! Туче слабијег од себе! Срам га било. Сад ћу да га ваљано извоштим!

Али Милета је грчевито ухватио оца за обе руке, када је овај хтео да дечка повија.

— Тата! Немоj, немоj!

— Ама, научићу ја њега памети! Гле ти њега само! Да он тебе, толико слабијег, бије...

— Немоj, тата!

Милета никако није пуштао очеву руку. У очима му се огледао ужасан страх да отац не сазна зашто га је онај велики дечак тукао...

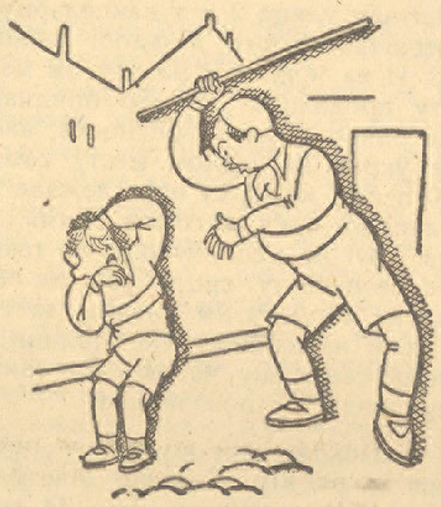

Тако је тата одустао од потере. Кренули су заједно даље, у шетњу. Рука Милетина била је стиснута у татиној. С времена на време, трзао ју је, као да се нечег плаши. Отац је почео да разговара о другим стварима, и Милета му је био за то захвалан. Он је, из овога горког примера, научио да није никакво јунаштво него ужасна срамота када јачи без разлога бије слабијег.

Верујете ли, децо, да Милета неће више никад тај грех чинити? Ја верујем.

Допуните што треба!

ПЛАЧЕ МАЛИ СИМА
СТАЛНО МУ ЈЕ . . . .
ИМА ТУЖБЕ МНОГЕ:
»ПРОМРЗЛЕ МИ . . . .!«
ХЛАДНОЋА ГА ВРЕЋА:
»ЗЕБУ МИ И . . . .!«
КЕЊКА ЧИТАВ САТ:
»ОЗЕБ'О МИ . . . .!«
ВЕЛИ ТУЖАН ВРЛО:
»ГРЕБЕ МЕ И . . . .«
У ПЛАЧУ СЕ ГУШИ:
»АЛ' МИ БРИДЕ . . .!
СМРЗ'О САМ СЕ СКРОЗ —
ОТПАШЋЕ МИ . . .!«
ВЕЛИ СТРИЦ МУ ЛАЗА:
»ТИ СИ НЕКА . . . .
ЕНО СОБА, ЕЈ,
ИДИ ПА СЕ . . . .!«
ЈОШ СЕ СИМА ДУРИ,
АЛ' У СОБУ . . . .
ТАРЕ РУКЕ, ГЛЕДА,
ПА УЗ БАНАК . . . .
САД ПЛИВА У СРЕЋИ
ПОРЕД ТОПЛЕ . . . .

Браца Жарко

Чик, погоди!

Питали славнога Питагору колико има ученика у својој школи. Он је одговорио: »Половина студира математику, четвртина филозофију, а седмина посматра ћутећки. Сем тога има три женска ђака.

Колико је било ђака свега?

РЕШЕЊЕ »ЧИК, ПОГОДИ« из »Дечје поште« од 28 јануара: Лепо српско име у чијој средини се налази Јевреjин, то је **Божидар** (у средини Жид = Јевреjин). — Правилно решење није нам нико послао.

ПРАВИЛНО РЕШЕЊЕ »Чик, погоди« из »Дечје поште« од 23 I послали су нам још: Мица Ракин, Жабља; Даринка Маринков, V р., Тител; Ст. Ѳ. Остојић, гимназист, Качфалу.

Занимљиве сваштице

Коњ је нераздвојни друг у служби човеку већ пет хиљада година.

*

Обично се мисли да су нам оба плућна крила једнака. Међутим, то није тачно. Лево плућно крило је знатно мање од десног.

Резултат наше XX вежбанке

Наша XX вежбанка није имала онај одзив који смо очекивали. Стигао нам је сразмерно мали број радова, а за теме су изабрани понајвише доживљаји у вези са божићњим празницима.

Три **најбоље** вежбанке израдили су:

I. **ЂОРЂЕ Б. ЂОРЂЕВИЋ**, ученик II р. гимназије, **Сентамаш**.

II. **МИЛАН Ђ. ИВАНИЋ**, ученик VII р. осн. школе, **Сентамаш**.

III. **СТЕВАН ГУБАШ**, ученик IV р. осн. школе, **Ујвидек**.

Први рад, »Најрадоснији Божић«, објављујемо већ у данашњој »Дечјој пошти«, а остала два објавићемо затим.

Добро су још израдили своје вежбанке: **Александар Великић**, уч. II р. грађ. школе, **Ујвидек**; **Мира Новаков**, уч. IV р. о. шк., **Ујвидек**; **Марица Црнојачка**, уч. V р. осн. школе, **Обеће**; **Богдан П. Пешић**, уч. II разр. грађ. школе, **Опаланка**, и **Стеван В. Чизмић**, уч. IV р. о. школе, **Окер**. — те и њихов труд и мар похваљујемо.

*

НАЈРАДОСНИЈИ БОЖИЋ

Први дан Божића пошао сам у цркву. Пред црквеним вратима спазим једног дечка, сасвим исцепаног, са очима пуним суза. Започнем с њиме разговор. Он ми је, својим слабачким гласом, причао како му је отац умро. Био је зидар. Једва су имали чиме да га сахране, толико су сиротиња. Мајка му је, уз то, болесна, а има још два мала, незбринута брата и сестрицу.

— Сад је, ето, дошао и Божић — говорио је дечко — а ми немамо ни хлеба у кући. Деца плачу, а мајка само стење од бола и туге.

За време док је причао, немо сам га слушао. Створила ми се пред очима слика њихове бедне собице, њихове сиротиње. Без много промишљања, ухватим дечка за руку и доведем нашој кући. Испричам матери шта сам од дечка чуо. Она му спакује у свежањ пуно намирница, даде му и новаца, а ја пођем да га отпратим кући.

Никада нећу заборавити веселе дечице, њихове светле очице, кад су отворили пакет који им је брат донео. Њихова болесна мати захваљивала ми је, са сузним очима.

Опростим се с њима и одем у цркву. Усрдно сам се молио Богу да поживи ону сирочад, и радовао сам се што ће сад и она моћи веселије прославити светле празнике и певати »Рождество«.

Сутрадан поново сам их посетио. Њиховој мајци као да се здравље побољшало. Сва су деца седела око ње, а она им је причала приче. После смо сви заједно певали, смејали се и били весели.

Од то доба сам често свратио к њима. Мајка им је сасвим оздравила, те сад може да ради по кућама, спрема и пере, и заслужује.

Ја сам свагда радостан што сам, са мојом и мајчином помоћу, тако развеселио ову сироту породицу, и унеколико учинио да заборави муку и јад за покојним оцем.

Написао:
ЂОРЂЕ Б. ЂОРЂЕВИЋ
уч. II р. г., Сентамаш

Из дечјих уста

Мали Пајица пролази са својим ујаком поред посластичарнице, па пита:

— Ујо, хоћеш ли колача?

— Нећу, Пајице.

Пајица мало ћутуги, па затим застаје, и вели:

— Хајде, ујо, питај ти сад мене!

Укрштене речи

Број 32

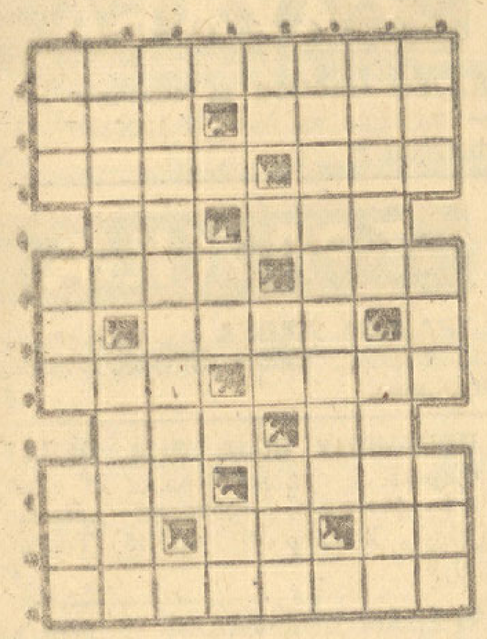

Водоравно: 1) Познати татарски вођа и освајач Азије. 2) Рачунање времена по нарочитом систему — страно женско име. 3) Припадник татарског европског народа — скуп пенија. 4) Упитна речца — један број (обрнуто). 5) Дењак — три самогласника. 6) Узвик — лако испарљива течност — сугласник. 7) Нередовно стање између две државе — покуница (стрен кераз, обрнуто). 8) Део — скраћено енглеског математичара, физичара и астронома. 9) Звук — најдужа река у Аустралији. 10) Њен — лична заменица — овде. 11) Хоранин.

Усправно: 1) Апетит — један хемијски елеменат — трећи мишића, мајчешће на лицу, последица живчане болести. 2) Поље борбе — најмањи хемијски недељиви делић материје. 3) Малодобан — сугласник. 4) Вокал — сугласник — коњ — француски члан — показна заменица. 5) Два иста сугласника — почетак азбуке — узвик — госпођица (енглески). 6) Зеленашење — сугласник. 7) Позитивни пол галванског елемента — залив у северној Африци (у падежу). 8) Јужно воће — обрађује земљу — тајанства (немачки обрнуто).

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

СЛУЧАЈ

Хано Бауер

У једноме друштвацету, које се сваког месеца скупљало на вечерњи поседак, повео се разговор о теми: случај. Испричано је више доживљаја у којима је случај играо отсудну улогу.

Најзад узе реч и домаћин, шеф једне велике, у целом свету познате фабрике.

— Говорили о случају — рече он, — па бих и ја хтео да вам испричам један доживљај из свога живота, где је случај несумњиво дао своју »највишу меру«. Било је то пре неких тридесетак година. Мени тада није баш ишло богзнакако, и ја сам ишао само за тим да своју несигурну самосталност заменим неким сталним и поузданим намештењем, које би ми доносило редован доходак.

Тражио сам намештење на разне стране, али је све некако криво ишло, и по дотадањим искуствима почео сам већ да губим наду да ћу имати успеха.

Једном тако враћао сам се кући из шетње, пун бриге за будућност, и прођем поред једне мале али угледне трговачке куће. Паде ми одједном на ум да се јавим код шефа и да запитам не би ли се код њега где могао запослити.

Прими ме једна млада девојка и уведе у собу, уз примедбу да ће шеф одмах доћи.

Нисам чекао ни минут, кад зазвоња телефон. То је некако чудно осећање налазити се у туђој соби где звони телефон. Човека се то, додуше, ништа не тиче, — али опет, с друге стране, човек се осећа ипак обавезан да узме слушалицу. Телефон зврји по други пут, по трећи пут. Од домаћих нико се не појављује у соби. Звони и четврти пут. Пола нерадо, пола са неким унутарњим нагоном, узимам слушалицу и наводим име фирме у чијем се просторијама налазим.

— Опростите, молим вас, — чујем глас на телефону — госпођица са поште нас је погрешно скопчала.

Да бих био сасвим сигуран, наводим телефонску нумеру фирме, коју читам са мале плочице на телефону. Сећам се још тачно, то је био број: 1682.

— Не, не — вели глас у апарату — ја сам хтео број 6082. Забуна је, извините!

Бескрајно зачуђен, понављам полугласно број: 6082. Па то је мој кућни број телефона! додам. Ја се зовем Кипер.

— Кипер? Баш с господином Кипером бих хтео говорити!

Прођоше неколико минута док сам ономе другом донекле објаснио ситуацију. И од њега дознајем да у року од три сата треба да дођем у ту и ту фабрику, где ћу добити намештење. Господин који ту има отсудну реч, вратио се са пута, а за који час опет оставља град на дуже време. Дакле, ствар је хитна.

— Нећу да вас са својом причом дуже задржавам, — завршио домаћин седељке. — Само да вам приметим: добио сам то место, и током тридесет година ја сам постао шеф предузећа, и, као што знате, не иде ми рђаво...

Друштванце се није устручавало да изрази своје чуђење о доиста необичној игри случаја, међутим један од присутних примети:

— Ипак, можда се не би баш могло рећи да је пела ваша каријера зависила од тога управо лудог случаја. Јер, најзад, ви би сте се послуживше шетње вратали кући, и ту б вас дотично лице, касније, позвало телефоном...

Домаћин, смејући се, заврте главом:

— Немогуће, господине...

— Па, рекли сте да сте имали у вашој соби телефон. Број 6082, зар не?

— Да, то је тачно. Али нисам био платио централи рачун, и мој телефон био је ископчан...

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 31

Водоравно: 1) Роб — под. 2) Каситерит. 3) И — злати — о. 4) Не — она — еп. 5) Ага — е — ег. 6) Иди — Омир. 7) Ана — в — ада. 8) Ла — кос — ад. 9) А — Радаљ — о. 10) Со — мак — ар. 11) Сва — орт.

Усправно: 1) Кина — алас. 2) Ра — Егина — ос. 3) Оса — Ада — р — в. 4) Било — и — кама. 5) Тане — вода. 6) Пета — о — сако. 7) Ори — Ема — љ — р. 8) Ди — егида — ат. 9) Топ — Радор.

СОБАРИЦА РЕЗОНУЈЕ

»Баш је чуден светац
Наш господин Мија:
Целог божјег дана
Атоме разбија.

А кад ја разбијем
Тањир или вазу,
Од срџбе и беса
Дође у екстазу!

ВАТРЕН ВАТРОГАСАЦ

Необична расправа одржана је недавно пред судом у Грацу. У околини града дешавали су се у последње време тајанствени пожари. Испоставило се да је паљкућа један петнаестогодишњи дечак, који је за кратко време проузроковао пет пожара, двапут је чак запалио и шуму. По његовом сопственом признању, он је то учинио што страсно воли да — гаси пожаре. Он се раније већ добровољно пријавио у чланство једне пожарне чете, и свагда је био прво кад је требало гасити ватру. Судском одлуком, дечак је послат у поправилиште, док не „угаси“ своју незгодну пасију.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 41

АЛИСА ЛОВИ МУЖА

Вилијем Кингстон

Алиса се брзо окренула, али кад је приметила лик Фреда Белинга, осетила је разочарење, које ни самој себи није хтела да призна. И стварно, Алиса никада није била потпуно искрена према самој себи. Да јој је неко пре неколико тренутака рекао, да се она надала, да се узвик леди Гледис односи на Едварда, она би се одмах одлучно поредила.

— Не, Фреде, немојте ме тако ословљавати. Нисам толико невешта да инсценирам састанке у троје, — рекла је леди Гледис. — Неко ће свакако доћи који је Алиси веома драг...

Алиса је поново осетила малопре пријатно узбуђење. Једном речју, леди Гледис је некога очекивала. После пет минута дојурио је у парк и мистер Лејтон, тражећи некога... Сада је Алиса и по трећи пут доживела оно исто разочарење као и приликом Белинговог доласка.

Мистер Лејтон је изненада примећен друштво и похитао му у сусрет.

— Знам да сам закаснио, — извинио се мистер Лејтон, рукујући се са свима. — Али морао сам да одем до Ане, да бих јој испричао куда одлазим. Она је била у највећој мери изненађена, кад сам јој испричао у какво отмено друштво одлазим.

После тога, леди Гледис замолила је Белинга да поручи чај. За време чаја разговор се водио искључиво између леди Гледис, Белинга и мистер Лејтона. Алиса је тихо и немо слушала њихов разговор. У међувремену леди Гледис је више пута измењала значајне погледе са мистер Лејтоном.

— А зашто ви ништа не кажете, драга моја? — упитао је Алису мистер Лејтон.

— Више волим да слушам ваш разговор, — осмехнула се Алиса на њега преко стола.

— Шта је ваше мишљење о љубави, мистер Лејтон? — упитала је изненадно леди Гледис.

Мистер Лејтон је зачуђено блеснуо у њу.

— На вашем месту ја бих једноставно одрекао да дам одговор, — протестовао је Фред Белинг. — Леди Гледис шаљиво трепера, једно озбиљно питање.

— Ја сам сасвим озбиљно поставила своје питање, — добацила је леди Гледис, не осмехујући се нимало.

— Па, да вам искрено кажем своје мишљење о љубави. Више од тридесет година срећно сам проживљавао свој живот са својом женом, — рекао је старац с озбиљним изразом на лицу, — а када два људска бића кроз толико дуго време живе у заједници, она науче да верују у љубав, и никада отада, о тако је моја добра жена умрла, није било тако лепо и идеално... — Старац се овде сасвим растужио и његов глас је подрхтавао.

— Мислим, мистер Лејтоне, да сте нам одлично објаснили проблем љубави, одлично! .. — и леди Гледис је заћутала и погледала Белинга, који је сада изгледао необично озбиљан.

— Да, објашњење мистер Лејтона је једини могућан начин за објашњавање љубави, — рекао је Фред Белинг. — Љубав је необјашњива.

Мистер Лејтон је за тренутак погледао Белинга, а затим завртео главом у знак сагласности, рекавши:

— Имате право, мистер Белинг! Љубав је осећање, а никако нешто што би се могло речима објашњавати.

За то време леди Гледис је бацила поглед на Алису, која је привидно посматрала лиснате гране иза своје главе.

— Мистер Лејтон, никада нећу заборавити вашу дефиницију о љубави — изјавила је леди Гледис. — Ја сам уверена да сте ви и ваша покојна жена у вашој заједници били неизмерно срећни.

— Неизмерно срећни... Па ви ти није довољан израз... — рекао је мистер Лејтон и ућутао.

После мале паузе, Алиса се обратила мистер Лејтону:

— Замислите само да сте ви некако врло сиромашни, мистер Лејтон, — почела је Алиса.

— Па и био сам сиромах кад сам се оженио, — прекинуо ју је мистер Лејтон.

— Замислите да би сте волели да ступите у брак као веома сиромашан човек са неком девојком, која је веома богата, — рекла је Алиса. — Шта би сте тада учинили?

— На то никада нисам помишљао, нека ми Бог буде сведок. Видите, драга моја, моја Емили, кад сам је узео, није имала ништа, зарађивала је свега шеснаест фунти годишње.

(Наставиће се)

Данас

Петак, 11 фебруар.
Пренос мошт. Игњ. Бог. Лурдска Марија.

БИОСКОПИ:
АТИЛА: Тајно оружје.
ЗРИЊИ: Зоро в Хуру на море.
НЕМЗЕТИ: Бравурозни авијатичар.
РАКОЦИ: Девојка са гране.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:
НЕНАДОВИЋ, Мусолинова улица 12, телефон: 23—95.
РАЛЕТИЋ, II Ракоци Ференц ул. бр. 2, телефон: 21—00.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ:
Рођено: 3 мушка и 1 женско дете.
Венчања: није било.
Умрли: Вари Марија, одојче од 9 месеци, Адамовић Ђока, 75 година, Јовановић Божана рођ. Јовановић, 63 године, Чипо Михаљ, 80 година и Хаузер Жигмонд, 72 године.

*

РАДИО
11 фебруар 1944.

БУДАПЕШТА. 6.45: Јутарња музика ● **8.35:** Преподневна музика ● **10.15:** Оркестарски концерт ● **11.15:** Концерт дувачког оркестра речне флотиле ● **12.10:** Забавна музика ● **14.00:** Салонски квинтет ● **15.05:** Филмске мелодије ● **16.20:** Камерна музика ● **17.00:** Радио концерт ● **18.20:** Мађарска народна музика ● **19.10:** Концерт радио оркестра ● **19.45:** Музика за игру ● **20.10:** Пренос концерта ● **21.10:** Концерт салонског ансамбла.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА
(Из путничког бироа ИБУС, Ујвидек, Хорти Иштван тер 2, телефон: 24—24)

ИЗ УЈВИДЕКА КРЕЋЕ

За Будапешту: 4.20, 13.30, 15.25 (брзи Арпад), 20.10.
За Сегед: 4.20 (преко Сабадке), 5.05, 13.50 (само до Обече), 17.47.
За Зомбор: 2.55, 9.55, 13.25 (за Ујпаланку), 17.52.
За Тител: 6.12, 12.12, 20.11.
За Нађварад: 4.20 (преко Сабадке и Сегеда) веза са Ердељом и Карпаталјом.

У УЈВИДЕК СТИЖУ:

Из Будапеште: 7.00, 10.55 (брзи Арпад), 17.40, 23.05 (брзи).
Из Сегеда: 7.25 (из Обече), 9.35, 20.05, 23.05 (преко Сабадке, брзи).
Из Зомбора: 7.40, 9.18 (из Ујпаланке), 13.10, 20.02.
Из Титела: 6.01, 11.38, 17.14.
Из Нађварада: 23.05 (брзи преко Сегеда) веза из Ердеља и Карпаталје.

За зимско прскање воћака
употребљавајте **Ујновенда** или **неодендрин** сигурна средства. За летње прскање воћака **Арзола, Неопол** и **сулфарол**, надаље против пероноспоре **Ултеран** може се већ сада набавити, док залиха траје код фирме
Vujkovics György, bizományos
Szabadka, Telefon 6-69 420

РАЗНО

АСТРОЛОШКИ БИРО Стипић Јосифа у Сабадки, I Бем улица 23. Саставе прецизног хороскопа! Из унутрашњости преко поште! Марку за одговор послати. 441

ТРАЖИМ РАДНИКЕ за виноград у Карловцима. Издајем гостионицу за одмах. Продајем пешкире, употребљена одела и разбој. Симић, Верешмарти ул. 21. 521

СПОРТ

Од свачега по мало

С брда с дола

Шведски спортски лист »Идрапебладет« доноси најбоље резултате у лакој атлетици који су постигнути у Енглеској у току прошле године. Од резултата нарочито се истиче резултат Холмеса, који за временом од 21.8 на 200 јарди долази међу најбоље лакоатлетичаре у Европи. Добри су још резултати и Вудерсона на 1 морску миљу и Даулинга у скоку у даљ.

Најбољи резултати су следећи: **100 јарди;** Холмес, 9.9, Лифен 10; **200 јарди:** Холмес 21.8, Углеј и Лифен 22.4; **400 јарди:** Колијер 50.8, Кандлер 51.6; **800 јарди:** Вудерсон 1:56, Алфорд 1:56.2; **1 морска миља:** Вудерсон 4:11.5, Вилсон 4:14, Алфорд 4:15; **2 морске миље:** Дрепер 9:29, Клозе 9:31; **3 морске миље:** Џонсон (Новозеланђанин) 14:43, Холден 14:54; **скок у вис:** Уест 188, Њуман 185; **скок у даљ:** Даунинг 720.

*

Познати француски фудбалски репрезентативац Куртоа, који сада наступа у Швајцарској у Лозанском Спорту, дао је ових дана врло занимљиву изјаву сараднику највећег француског спортског листа »Л'ото« о узроку опадања нивоа швајцарског фудбала. Швајцарски фудбалери, откада су постали аматери, играју знатно слабије. Играчи најбољих клубова највише су изгубили у кондицији. Верујем да је то ради тога — изјавио је даље Куртоа — што играчи сада не посећују редовно тренинге. Раније су били обавезни да присуствују сваком тренингу, док сада долазе само онда кад сами нађу за сходно. Има чак и таквих играча који недељно свега једанпут долазе на тренинг. Ради оваквог стања верујем да ће у Швајцарској после рата поново бити заведен професионализам. Бесумње је да ће васта оваква ситуација бити и у Француској.

*

Међу најбоље боксере у Европи спадају и два брата близанца Фредерихсена. Они су Данци. Један од њих Виго је десет пута освојио првенство Данске, док је 27 пута наступао у репрезентацији. Други, Кај је »свега« 6 пута освојио првенство, док је у репрезентацији наступио 20 пута. У својој спортској каријери Виго је одржао 400, а Кај 350 мечева.

Опраштајући се од ринга, браћа су последњи пут наступила у Копенхагену. Пред великим бројем гледалаца који су овом приликом последњи пут поздравили своје љубимце, Виго је победио Петерсена, а Кај Мацена на поене.

*

У Италији је почела првенствена сезона. Друго коло првенствених утакмица одржаних у ломбардиском округу дало је следеће резултате: Амброзиана—Милано 3:1, Фамфула—Кремона 1:0, Аталанта—Брешчиа 3:2, Варезе—Про патриа 2:0. Амброзијана води са 4 бода испред Аталанте и Варезеа, који имају по 3 бода.

У пијемонтском округу Торино је победио Лигурију са 2:1, а Јувентус Ђенову са 3:1. У овом округу води Торино.

*

У Швајцарској се сада одржавају пливачка такмичења за првенство јуниора. Циришки »Спорт« жали се на слабе резултате, као и на мали број такмичара. Пливачки савез је пре ових такмичења наредио клубовима, да се пре првенства одрже пробна такмичења. Савез је веровао да ће се на тај начин постићи бољи резултати, али је то остала само нада, јер је, например, из једног великог града као што је Берн суделовао свега један пливачки клуб са малим бројем такмичара, док је, међутим, из малог места Лиета, који броји свега неколико хиљада становника, суделовало 70 такмичара.

*

У току прошле године два најбоља боксера тешке категорије у Европи, Швођанин Тандберг и Белгијанац Сис састали су се у два маха. У првом сусрету који је одржан у Стокхолму победио је Тандберг, док је Сис успео да се реваншира Тандбергу у Бриселу. Сада пак, како јављају из Белгије, ради се на томе, да дође до новог сусрета између ова два одлична боксера. Овај сусрет би се одржао месеца маја или почетком априла, али не у покривеној дворани, већ под отвореним небом. За време зиме Тандберг, који је задњим поразом од Сиса изгубио назив првака Европе, састаће се са Белгијанцима ван Дереном и Гофоом.

*

Француски тенис савез поново врши велику пропаганду за овај спорт у средњим школама. Анри Коше, чувени тенисер, по жељи савеза посетио је једну од највећих средњих школа Гај Лисак у Лиможу и у присуству претседника тениског савеза Родела Рејмона и 500 ученика одржао предавање о »белом спорту«. Коше је том приликом и одиграо неколико сетова, да би илустровао своје предавање.

*

У Бечу је сада навршио 75 година Кинас Роман, који је ових дана прославио 60-годишњицу веслачког спорта. Поред њега, ово су прославили не само веслачка удружења, већ и највише спортске установе у Немачкој. За 60 година веслања. Кинас је у свом чамцу прешао око 78.000 км.! Кинас се и данас у својој 75-тој години још увек активно бави веслачким спортом.

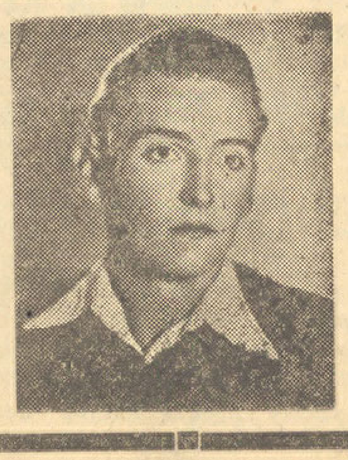

Помен

Извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике, да ћемо нашем непрежаљеном и никад незаборављеним сину, брату и унуку

Емилу Дражићу

давати полугодишњи парастос у суботу, 12 фебруара о. г. у 11 часова пре подне у Бегечу.

Бегеч, 11 фебруар 1944 год.

500 **ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА**

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 динара, свака даља реч 15 ф. Који тиражне елементе имају 50% попуста

СЛУЖБА

ДАЈЕМ ЧАСОВЕ из немачког језика — највише за ђаке. Адреса у администрацији. 526

ТРАЖЊА

ТРАЖИМ ЛИВЦА за гвожђе. Посао сталан. **Милан Петрић, ливница, Опаланка.** 475

ПЕВАЧИЦУ КОЈА ЗНА ПЕВАТИ мађарски и српски тражим за одмах Тют Петер, гостиона „Вадас", Жабља, Хитлер А. ул. 45. Телефон број 37. 496

ТРЕБАМ ДВА ТКАЧА ступити могу одмах. Јован Лауфер, кавана, Паланка. 518

ТРАЖИ СЕ УЧЕНИЦА за фотографски занат. Јокаи Мор ул. 12. 523

УЧЕНИЦУ за шешир-салон треба Тилда, II Ракоци ул. 26. 497

ТРАЖИМ КОЛАРСКОГ ПОМОЋНИКА испод 20 година. Услови: целе опскрба и плата по погодби. Јавити се одмах: Чурић Миле, колар, Дунагардањ. 531

ТРАЖИМ ОЗБИЉНУ и вешту особу уз дете од 3 године и једно новорођенче. Д-р Шарчевић Андрија, Сабадка, Дамјанић ул. 6. 533

ДРВО-СТРУГАРСКОГ (тракслерског) помоћника тражим за одмах. Уд. Кемерер Анталне, Адатин, Петефи Ш., 1280. 532

КУПОВИНА

ТРЕБАМ ЦЕВИ ЗА ДУБОКИ БУНАР од 4 пола са и без пумпе. Тома Радојчић, Бачтоварош. 519

ПРОДАЈА

У ПАЖЊУ ТРГОВЦИМА ВИНА И ГОСТИОНИЧАРИМА! Већа количина сремског вина на продају. Упитати код Зурковића, Ујвидек, Андраши ул. 5 пре подне између 10 и 12 часова. 492

ЈЕДАН ЦРНИ ПЛИШАНИ КАПУТ, један црни штофани, и два ћилима на продају. Богдан ул. 37. 520

МОТОР ХОФЕР мали 4—6 НР стари тип на продају. У свако доба може се видети у погону. Палик Јано, Ујвидек, кућни бр. 1153. 524

ГРАО КРОМБИ КАПУТ 3/4 дугачак постављен пелцом на продају. Видети код Максимовића, Јокаи Мор ул. бр. 10. 534

МАШИНА ЗА ШТРИКАЊЕ ПАТЕНТ ЧАРАПА продаје се по врло повољној цени. Адреса: **Ујфалуши Петар, Шајкашђерђе.** 501

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија«, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен), за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.